Nauja Freidžerio lietuvių tradicija: 100 ekečių Lietuvos 100-mečiui!

Romualdas Zableckas

Nors 1996 metų sausio 10 d. Kolorado Uolėtųjų kalnų miestelyje Freižeryje (Fraser) buvo užregistruota pati žemiausia iš visų žemyninių 48 JAV valstijų temperatūra – 47,2 °C, tačiau nemanau, kad dėl šio fakto 1990-ųjų pabaigoje į jį suplūdo tiek „trečiabangių“. Lietuvius į šią vietovę traukė ne vien darbai, kurių nė vienam netinginčiam dirbti dar netrūko, bet ir tyras oras, nuostabi kurortinė gamta, žvejyba, medžioklė ir visa kita, kuo negali pasigirti mieste gyvenantys tautiečiai. Nors tankiausiai – net 20,8 % – lietuvių kilmės gyventojų JAV yra užregistruota Naujojoje Filadelfijoje, Pensilvanijoje, tačiau vienu metu Fraižeris ne daug teatsiliko. Kai 2000-ųjų metų gyventojų surašymo duomenimis Freižeryje gyveno tik 963 gyventojai, šiame miestelyje ir jo apylinkėse iš jų net 118 buvo lietuviai. Freižerio bibliotekoje vienu metu net buvo pradėta užsakinėti lietuvišką spaudą.

Ir Lietuvoje, ir kitose šalyse gyvenančius lietuvius šiemet raginama švęsti Lietuvos 100-metį ištisus metus, tad šio gražaus pasiūlymo nutarė laikytis ir „kalniečiai“ (mes, kalnų papėdėje gyvenantys lietuviai, taip neužgauliai įpratome vadinti tautiečius, gyvenančius netoli slidinėjimo bazių). Nors šiuo metu lietuvių Freižeryje gyvena daug mažiau, tačiau unikalumu jie vis dar neatsilieka. Apsikeitus keliais telefoniniais skambučiais, kovo 10 dieną buvo nutarta ant Granbio ežero (Lake Granby) dar kartą atšvęsti šį visiems lietuviams svarbų jubiliejų su šūkiu „100 ekečių Lietuvos 100-mečiui!“.

Neseniai KK2 laidoje išgirdau neigiamai linksniuojamą Lazdijų merą, kurio iniciatyva Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena buvo atšvęsta ne kovo 11-

ąją, o kitą dieną. Nors aš pats esu gimęs ir augęs Lazdijuose ir galbūt ne visai pritariu šiam mero pasirinkimui, tačiau mums, gyvenantiems įvairiose JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkėse ir išsisklaidžiusiems toli vienas nuo kito, švęsti tautines ar tradicines šventes kitą dieną yra jau seniai nusistovėjęs ir debatų nekeliantis reikalas.

Pagaliau išaušo ilgai lauktas kovo 10 dienos šeštadienio rytas. Nors pačiame Denveryje kai kas jau seniai vaikščioja apsinuoginę blauzdas, tačiau po dviejų valandų kelio kalnų link oras labiau priminė Šiaurės ašigalį nei kovo mėnesį likusioje Kolorado valstijoje. Nemėgdamas anksti keltis, aš pasirinkau kitą išeitį – atvažiavau iš vakaro ir pernakvojau pas draugą. Kai šeštadienį nuvykau į stovyklavietės vietą, ryškiai plazdanti trispalvė jau iš toli rodė, kur renkasi lietuviai.

Eketės jau buvo išgręžtos, tad teliko tik iš spalvotų balionų išdėlioti trispalvę. Granbio ežeras yra 8,284 pėdų (daugiau nei 2,5 km – aut. past.) aukštyje virš jūros lygio, tad, patikėkite manim, prie tokio aukščio neįpratusiems, čia ir kvėpuoti nebuvo lengva, jau nekalbu apie balionų pūtimą. Gerai, kad Gintas pasirūpino keliais suspausto oro balionais, tad kol užteko slėgio – tai buvo tiesiog išsigelbėjimas! Išsigelbėjimas buvo ir Kęsto atnešta palapinė, kurioje sušalę nuo žvarbaus vėjo galėjome nors trumpam pasišildyti.

Pabaigus tvirtinti trispalvę jau greit pakvipo ant grotelių kepama mėsa, aidėjo garsus juokas ir kalbos. Kažkas per internetą paleido „Lietaus“ radijo stotį iš Lietuvos. Šventė prasidėjo bendra nuotrauka ir sugiedotu Lietuvos himnu, kurį garsus žvarbus vėjas greit išsklaidė po apie pusę metro užšalusį Granbio ežerą (ežero plotas 29,39 kv. km, giliausia vieta 67 m – aut. past.) Didžiausia renginio atrakcija turėjo būti poledinės žūklės varžybos. Šiose apylinkėse lietuviai seniai garsėja dideliais laimikiais. Štai Edvardui užkibo iškart – dar neprasidėjus varžyboms. Deja, jis nespėjo pagauti savo meškerės ir ji buvo įtraukta į eketę. Už kelių minučių padėtį atitaisė mūsų vyriausias 80-metis žvejys Petras: jis ištraukė ir Edvardo žuvį, ir jo meškerę. Gaila, kad tai įvyko prieš varžybų paskelbimą ir šis laimikis buvo neįskaitytas. Prasidėjus varžyboms, kažkaip niekam nekibo. Buvo pratęstas ir varžybų laikas, ir sąlygos, bet – nieko… Tad ir paruošti diplomai liko be nugalėtojų pavardžių, ir aukso puodą teko grąžinti jį sukrovusiems žvejams.

Aišku, norėjosi kiek palankesnio oro, daugiau dalyvių ir varžybų nugalėtojų, bet juk ne tai svarbiausia! Svarbiausia, kad visus lydėjo puiki nuotaika ir mūsų

užsibrėžtas tikslas paminėti Lietuvos 100-metį visai kitaip buvo pasiektas. Tikiuosi, kad poledinės žūklės tradicija Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo savaitgalį metu bus palaikoma kiekvienais metais. Dėkojame visiems „kalniečiams“ už puikiai organizuotą renginį. Kitais metais bus dar geriau!

pasauliolietuvis.lt